

Tantárgyi program

III. „A rendészet jogi, kriminológiai, kriminalisztikai és társadalomtudományi aspektusai” kutatási terület

TARTALOMJEGYZÉK

A büntető igazságszoigálatási rendszerek	2
Közigazgatás és rendészeti jog	4
A rendőrség átalakulásának fordulópontjai. Nők a magyar rendvédelemben	5
A migráció szabályozása és joga	7
A kriminalisztika alaptézisei	8
Gyermek- és ifjúságvédelem	9
A korrupció elleni fellépés büntetőjogi és igazgatási eszközei	10
Közlekedési büntetőjog	12
Európai büntetőjog – bűnüldözés határok nélkül	13
Az iskolai és online kortárs-bántalmazás jelensége, megelőzése és komplex kezelése. 15	
Büntetőpolitika az új évszázad első évtizedeiben	18
A re-edukáció kriminálpedagógiai alapjai	20
A rendészeti tevékenység kurrens alkotmányjogi és emberi jogi kérdései	22
A magyar és az angol rendőrségi szakterület beszélőközössége és szaknyelvi kultúrája	24
Az erőszakos bűnözés	26
Publikálás nemzetközi folyóiratokban	27
Kriminológia I.: Az elméleti kriminológia alapproblémái	28
Kriminológia II.: Az intézményes reakciók kriminológiája	30
A rendőri világ és létforma alapvető sajátosságai	31

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

A büntető igazságszoigálatási rendszerek

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Fantoly Zsanett PhD., egyetemi tanár

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0002

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A jogfejlődés során a büntető igazságszoigálatási rendszereknek két formája alakult ki:

a kontinentális és az angolszász igazságszoigálatási rendszer.

Jellegzetességeit tekintve a – hazánkban is honos – kontinentális (inkvizitórius) rendszer az anyagi, tárgyi igazság felderítésére törekszik.

A hivatalból való eljárás mellett tör lándzsát, a bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatásának letéteményese. A vádlott joghelyzete kettős: vallomása bizonyítási eszköz, ugyanakkor a vádlóval azonos jogokat élvező ügyfél is az eljárásban.

A nyomozó elv hatása és egyik maradványaként hazánkban az inkvizitórius büntetőeljárásban az a szabály jutott érvényre, hogy a főtárgyaláson az elnököt illeti a bizonyítási eljárás vezetése. Ezzel szemben az angolszász tárgyalási rendszerben a bizonyítás lefolytatása a felek feladata.

A keresztkérdezéses rendszer – amely abból a helyes elvből indul ki, hogy a bizonyítás nem bírői teendő, hanem a felek dolga –, abban áll, hogy a vád tanút a vádló, a védelem tanút a vádlott, illetőleg a védő hallgatja ki. A bizonyító fél után az ellenfél intézi keresztkérdéseit, az ellenkérdések folytán felmerült új ténykörülményekre vonatkozólag a bizonyító felet a visszakerdés joga illeti meg.

A tárgy oktatásának általános célja:

A hallgatók számára összehasonlító jogi ismeretek nyújtása a common law és a kontinentális büntető eljárásjogi rendszerekről.

- A büntetőeljárás hatékonyabbá tétele és a büntető pertartamok lerövidítése érdekében a meghirdetett tantárgy a következő (konkrét) célkitűzések realizálására irányul:
- az igazságszoigálatási rendszerek témakörének átfogó elméleti feldolgozása;
- a magyar és a külföldi joggyakorlat áttekintése;
- a nemzetközi büntető törvényszékek szabályozásainak ismertetése;
- azonnal alkalmazható irányvonalak felvázolása a *de lege ferenda* jogalkotás számára.

A tantárgy oktatása az alábbi módszertani elemekből tevődik össze:

- összehasonlító jogi elem: a büntető igazságszoigálatási rendszerek átfogó áttekintése. Egyes jogintézmények részletes kifejtése és hazai viszonyok közé adaptálhatóságának vizsgálata. Az angolszász és a kontinentális típusú igazságszoigálatási rendszer jellemzőinek elméleti elemzése, a joggyakorlatban működésük feltárása, különös tekintettel a büntetőeljárás bírósági szakaszának gyorsítását elősegítő jogintézményekre. Ehelyütt kitérünk a nemzetközi büntető törvényszékek tárgyalási szabályaira.

- nemzeti jogi elem: az inkvizitórius eljárás történeti fejlődésének áttekintése után a jelen kor büntetőeljárási szabályainak részletes elemzése következik. Kimutatjuk a büntetőeljárás bírósági szakaszának gyorsítására tett törvényalkotói kísérletek pozitív és negatív oldalait, a joggyakorlatban megvalósulásuk, illetve meg valósulásuk okait. A magyar bírói gyakorlat áttanulmányozása során javaslatot teszünk a jogalkotás *de lege ferenda* változási irányvonalára.

Tematikai vázlat:

- Az igazságszoigálatási rendszer fogalma, az igazságszoigálatási rendszerek csoportosítása
- Az igazságszoigálatási rendszer fogalma
- Az egyes igazságszoigálatási rendszerek célja (anyagi igazság, tényigazság)
- A kontinentális (nyomozó elvű) igazságszoigálatási rendszer jellemzői
- Az angolszász (ügyféli) igazságszoigálatási rendszer jellemzői

Tantárgyi program

- A vegyes modell sajátosságai a hatályos Be. alapján
- Az eljárási alapelvek és a tárgyalás viszonya. A hivatalból való eljárás. Az ártatlanság vélelme. Védelemhez való jog. Bizonyítási teher. Szóbeliség. Nyilvánosság. Közvetlenség
- A tárgyalás vezetése
- A bírói szerep aktivitása, illetve passzivitása
- A bíró feladatai a tárgyaláson a kontinentális modellben
- A bíró feladatai a tárgyaláson az angolszász modellben
- A bíró feladatai a tárgyaláson a vegyes modellben (Be.)
- Az eljárás résztvevőinek jelenléte a tárgyaláson
- A vádlott szerepe a tárgyaláson a kontinentális, az angolszász, illetve a vegyes modellben
- A vádlott ügyvédi képviselője a kontinentális, az angolszász, illetve a vegyes modellben
- A vádlott kihallgatása
- A vádlott kihallgatása a kontinentális (nyomozó elvű) modellben
- A vádlott kihallgatása az angolszász (ügyféli) perben
- Az egyenes kihallgatás és a keresztkérdés
- A bizonyítás felvétele
- A bizonyítási eljárás a kontinentális (nyomozó elvű) tárgyalási rendszerben
- A bizonyítási eljárás az angolszász (ügyféli) perben
- A határozathozatal
- Az érdemi döntés elemei, indokolása
- Az érdemi döntéshozatal a kontinentális tárgyalási rendszerben
- Az érdemi döntéshozatal az angolszász tárgyalási rendszerben
- Laikus elemek részvétele a döntéshozatalban

Irodalom:

- Joshua Dressler: Understanding Criminal Procedure. LexisNexis. SanFrancisco, 2002.
- Lawrence M. Friedman: American Law. W. W. Norton & Company. New York, 2002.
- Francis L. Wellman: The Art of Cross-Examination. Simon&Schuster. New York, 1997.
- Stuart G. Bugg-Heike Simon: Langenscheid Alpman Fachwörterbuch Kompakt Recht Englisch. Berlin, 2007.
- Cséka Ervin: A büntető tárgyalási rendszer. Acta Universitatis Szegediensis de Attila József Nominata. Acta Jur. et Pol. Tomus LV. Fasc. 7.
- Badó Attila – Bencze Mátyás: Betekintés a jogrendszerek világába. Studio Batiq. Szeged, 2007. 87-89. p.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

Közigazgatás és rendészeti jog

A tantárgy oktatója:

Dr. Balla Zoltán PhD., egyetemi docens

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0004

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy oktatásának célja elsődlegesen az, hogy a doktorandusz szerezzen átfogó ismereteket a közigazgatási jog és a rendészeti jog alapvető összefüggéseiről. Emellett elérendő cél az is, hogy a doktorandusz szerezze meg azokat a speciális ismereteket, amelyek a közigazgatási jog tárgybeli szakigazgatási ágazatát jellemzi.

Tematikai vázlat:

- A közigazgatás és a rendészet kialakulásának társadalmi szükséglete.
- A közigazgatás ágazatai és a rendészeti ágazat.
- A rendészet fogalma a közigazgatás meghatározásának tükrében.
- A közhatalom – rendészeti hatalom.
- A rendészet tartalmi sajátosságai.
- A közigazgatás jogorvoslati rendszere és a rendészet fellépése elleni reparációs eljárások.
- A közigazgatás kontroll rendszerének összehasonlítása a rendészet feletti felügyelettel.
- A közigazgatáson kívüli rendészet.

A közigazgatás közszolgálati rendszere és a hivatásos állomány jogviszonya.

Irodalom:

- Patyi András – Varga Zs. András: Általános közigazgatási jog (az Alaptörvény rendszerében), Dialóg Campus 2012.
- Szigeti Péter: Vázlat a közbiztonság három dimenziójáról, Jogtudományi Közlöny 2001/4. szám.
- Finszter Géza: A rendészet elmélete és a rendészeti eszközrendszer, NKE tankönyv 2013.
- Szikinger István: Rendőrség a demokratikus jogállamban, SIK 1998.
- Balla Zoltán: A rendészeti fogalmának tisztázásához, Magyar Közigazgatás 2000/1. szám
- Balla Zoltán: Rendészet, rendőrség, belső rend, közbiztonság, Jogtudományi Közlöny, 2000. október.
- Nagy Judit: Az Uniós rendőri és igazságügyi együttműködés a XXI. században a Hága – Stockholm – Lisszabon tengely mentén, Belügyi Szemle 2011/5. szám.
- Mauer, Hartmut: Allgemeine Verwaltungsrecht. München, 2011.
- Maynntz Renate: Soziologie der öffentlichen Verwaltung. Heidelberg-Karlsruhe, 1978.
- Püttner, Günter: Verwaltungslehre. München, 2007

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

**A rendőrség átalakulásának fordulópontjai.
Nők a magyar rendvédelemben**

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Kozáry Andrea CSc., egyetemi tanár †

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0005

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

Az ősi kultúrákban a nők és a férfiak a szerepei élesen elváltak egymástól. A mai világban ezek a szerepek összemósódnak és sok nő kerül férfi szerepbe. A nők egyre több olyan területen vállalnak munkát, ahol eddig csak férfiak dolgoztak. Az iskolázottság általános emelkedésével egyre világosabban rajzolódott ki a nők nagy része számára egy vonzónak tűnő életpálya: a szakmai karrier és a családi élet összehangolása.

A munka világába történő nagy ugrással egyúttal kitörtek a nő hagyományos szerepköréből.

A kurzus a magyar rendőrség történetének rövid áttekintésével indul, külön kitérve a nők szerepére a szervezeten belül, majd bemutatjuk a társadalom által elvárt „klasszikus női szerepeket”. A rendfenntartó erőknél sokáig nem lehetett női tagja, és nem volt ez másként a magyar rendőrségen sem. Bár minden munkahely azt hangoztatja, hogy nincs diszkrimináció, az évszázadok során kialakult véleményt nehéz megváltoztatni. Ezeknek az okoknak a feltárása, a kultúra átalakítása, az ezzel kapcsolatos attitűdök megváltoztatása rejti azokat a megoldásokat is, amelyeknek az elsajátítására vállalkozik a stúdium.

Tematikai vázlat:

- A magyar rendőrség történetének rövid áttekintése
- Társadalmi nem – társadalmi szerep
- Nők megjelenése a rendőrségen – történeti áttekintés
- Nemzetközi kitekintés és összehasonlítás
- Nők a mai magyar rendőrségen: kihívások és elvárások (szociológiai felmérések)

Irodalom:

- Allport, Gordon W.: Az előítélet. Osiris Könyvtár, Budapest, 1999.
- Aronson, Elliot: A társas lény. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1999.
- Bobák Artúr: Nők a rendőrségnél. In: Új rendészeti tanulmányok, Szerk.: Timoránszky Péter, 1995.
- Costavara, Catherine Paparriga: A nők és a férfiak egyenjogúsága és hatása a rendőrségre. In: Az emberi jogok és a rendőrség, Strasbourg, 1995. 6-8 szám, Európa Tanács Információs és Dokumentációs Központ, Budapest, 1999.
- Kozáry Andrea: A Rendőrákadémia létrehozása és működése 1947–1948-ban. Trezor 1. A Történeti Hivatal Évkönyve 1999.
- Kozáry Andrea: Toborzás a rendőrségen: a nők tiszti és tiszthelyettesi képzése, 1947-1953. In Házastárs? Munkatárs? Vetélytárs? – A női szerepek változása a XX. századi Magyarországon, Szerkesztette: Palasik Mária, Sípos Balázs, Napvilág Kiadó, Budapest 2005.
- Kozáry Andrea: Frauen bei der Ungarischen Polizei. Rendvédelmi Füzetek, 2008/2.
- Kozáry Andrea: Rendvédelem. 1945 után Rubicon 2010/3. sz.
- The Making of the European Women's Studies. Vol. IV. Szerk.: Rosi Braidotti, Janny Niebert, Sanne Hirs. ATHENA, Advanced Thematic Network in Activities in Women's Studies in Europe, Utrecht University, 2002.
- Sárközi Irén: Nők a rendészetben. Belügyi Szemle, 1998. 3. szám.
- Sárközi Irén: Nők rendészetben. Doktori (PhD) értekezés 2008. (kézirat)

Tantárgyi program

- Szerepváltozások. Jelentés a nők és férfiak helyzetéről 1999. Szerkesztette Pongrácz Tiborné és Tóth István György. Kiadja: TÁRKI – Szociális és Családügyi Minisztérium. Budapest, 1999
- Szerepváltozások. A családfő intézménye – nemi szerepek a családban 2001. Szerk.: Nagy Ildikó, Pongrácz Tiborné, Tóth István György Kiadja: TÁRKI – Szociális és Családügyi Minisztérium Nőképviseleti Titkársága Budapest 2001.
- Knezevic, Durdja, Koraljka Dilic (szerk.): Women and Politics. Women in History/History Without Women. Zenska Infoteka, Zagreb, 2001.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

A migráció szabályozása és joga

A tantárgy oktatója:

Dr. Hautzinger Zoltán PhD., egyetemi docens, r. ezredes

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0006

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag elsősorban a migrációval és a külföldiekkel kapcsolatos nemzetközi, európai uniós és hazai joganyag főbb ismérveit és rendszerét taglalja.

A hallgató ezáltal alapos ismereteket szerez a tárgyhoz kötődő fogalmakkal, szabályozási modellekkel, jogalkalmazási modellekkel kapcsolatban, egyúttal – az egyes külföldi kategóriák tipizálásával – aktuális információkat szerez az idegenjog személyi és tárgyi terjedelmére vonatkozóan.

A hallgató kompetenciája szerint képes lesz a nem honos személyekre vonatkozó jogi szabályozás rendszerbe foglalására, az idegenjog és a migráció közötti különbségek és összefüggések feltárására.

Irodalom:

Kötelező:

- Hautzinger Zoltán (szerk.): A migráció elmélete. Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar, Budapest, 2014. ISBN 978-615-5305-54-2.
- Kézikönyv a menekültügyre, határokra és bevándorlásra vonatkozó európai jogról. Európai Unió Alapjogi Ügynöksége, Brüsszel, 2014. ISBN: 978-92-871-9961-4.

Ajánlott:

- Fundamental rights at land borders: findings from selected European Union border crossing points. European Union Agency for Fundamental Rights, 2014. ISBN: 978-92-9239-527-8.
- Gyeney Laura: Legális bevándorlás az Európai Unióba, különös tekintettel a családi élet tiszteletben tartásának jogára. Pázmány Press, Budapest, 2014. ISBN: 978-963-308-175-4.
- Nagy Boldizsár: A magyar menekültjog és menekültügy a rendszerváltástól az Európai Unióba lépéséig. Gondolat Kiadó, Budapest, 2012. ISBN: 9789636934248.
- Halász Iván: A nemzetközi migráció és a közigazgatás. Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatástudományi Kar, Budapest, 2011. ISBN: 978-963-503-479-6.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

A kriminalisztika alaptézisei

A tantárgy oktatója:

Dr. Hautzinger Zoltán PhD., egyetemi docens, r. ezredes

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0007

Kredit: 2

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy során elsajátítandó ismeretanyag a kriminalisztika elméleti és tudományos megközelítéséhez és meghatározásához, a tudományág történeti fejlődéséhez és egyes elméleti fogalmaihoz kapcsolódik.

A hallgató képes konkrétan meghatározni és elhatárolni az egyes kriminalisztikai elméleteket, modellszerűen feltárni a bűnügyi nyomozásban legfontosabb törvényszerűségeit.

Irodalom:

Kötelező:

- Fenyvesi Csaba: A kriminalisztika tendenciái. Dialóg Campus Kiadó. Budapest-Pécs, 2014. ISBN 978-615-5376-38-2

Ajánlott:

- Herke Csongor – Fenyvesi Csaba – Tremmel Flórián: A büntető eljárásjog elmélete Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs 2012. 125-182. o. ISBN: 9978-963-9950-83-2.
- Tremmel Flórián – Fenyvesi Csaba – Herke Csongor: Kriminalisztika. Dialóg Campus Kiadó. Budapest-Pécs 2005. 362-405. o. ISBN 963-9542-78-4.
- J. Fraser – R. Williams (eds): Handbook of Forensic Science. William Publishing, Cullompton, Devon, UK 2009.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

Gyermek- és ifjúságvédelem

A tantárgy oktatója:

Dr. Hegedűs Judit PhD., egyetemi docens

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0008

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja, hogy áttekintést adjon a hazai és nemzetközi gyermek- és ifjúságvédelmi munka múltjáról és jelenéről. Társadalomfilozófiai és -politikai kontextusba helyezve elemezzük a gyermekvédelem tipikus jellemzőit, problémáit, azok megoldására tett lépéseket, jó gyakorlatokat kiemelve a rendvédelemmel kapcsolatos vonatkozásokat.

A tantárgy oktatása során arra törekszünk, hogy megismertessük hallgatóinkat a hátrányos, veszélyeztetett helyzetű gyermekekről való gondolkodásmód változásait, a velük való bánásmód alakulását, a gyermekvédelem intézményesülését. Olyan aktuális kérdéskörökre térünk ki, hogy mit is jelent a gyermekbarát igazságszolgáltatás a gyakorlatban, hogyan tud a rendőrség gyermek válni, melyek azok a pedagógiai és pszichológiai alapelvek, amelyeket a rendvédelmi munka során alkalmazni szükséges, ha kiskorú az adott személy.

Célunk az, hogy a hallgatóink képessé váljanak a gyermekvédelmi problémák, drogfogyasztás mögött rejlő társadalmi okok; a család- és gyermekvédelem pedagógiájának több szempontú (történeti, szociológiai, pedagógiai, pszichológiai és jogi) elemzésére, valamint a segítő pedagógia alkalmazására. Alapvetően fontosnak tartjuk, hogy a hallgatók előítéletmentesen és szakszerűen értelmezzék a gyermekvédelem látókörébe került családokat és gyermekeket.

Tematikai vázlat:

- Bevezetés a gyermek- és ifjúságvédelem, a kriminálpedagógia alapfogalmaiba
- A gyermek- és ifjúságvédelem, a kriminálpedagógia kialakulása, problémátörténeti elemzése.
- A gyermek- és ifjúságvédelem modelljei. Paradigmaváltás a gyermekvédelemben
- A gyermekvédelemhez kapcsolódó törvényi háttér: alapellátás, szakellátás, a gyermekek jogai
- Gyermekvédelmi problémák (gyermekszegénység, gyermekbántalmazás, serdülőkori devianciák, addikciók, gyermek- és fiatalkori bűnelkövetés stb.) és megoldási lehetőségek
- A gyermekvédelmi rendszer felépítése, működési mechanizmusa
- A rendvédelmi szervek szerepe a gyermekvédelem rendszerében.
- Az iskolarendőr program.
- Gyermekvédelmi intézmények pedagógiai munkája és annak komplex elemzése
- Innovációk, módszerek a gyermek- és ifjúságvédelem területén
- Hazai és nemzetközi kutatások a gyermek- és ifjúságvédelem témakörében.
- Kriminálpedagógiai kutatás-módszertani alapok.

Irodalom:

Kötelező:

Child protection: A handbook for parliamentarians. UNICEF, IPU, 2004. ISBN: 92-8063796-6.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

A korrupció elleni fellépés büntetőjogi és igazgatási eszközei

A tantárgy oktatója:

Dr. Hollán Miklós, PhD., egyetemi docens

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0009

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy feldolgozásának célja: Komplex módon bemutassa a korrupció elleni fellépés büntetőjogi és igazgatási eszközeit, különösen azok egymásra hatását.

Tematikai vázlat:

- A korrupció fogalma és fajtái
- A piaci folyamatok és a korrupció kapcsolata, a monopolhelyzet kihatása
- A korrupció és szabályozottság (diszkréció)
- A korrupció, mint társadalmi csapda
- A vesztegetés és a befolyással üzérkedés
- Hivatali, nem-hivatali és igazságszolgáltatási korrupció
- A korrupció passzív és aktív oldala
- Hazai és nemzetközi vonatkozású korrupciós bűncselekmények
- Korrupció és lobbizás
- Korrupció és összeférhetetlenség

Irodalom:

Kötelező:

- Hollán Miklós: A korrupciós bűncselekmények. In: Hollán Miklós – Kis Norbert: Büntetőjog. II. Az anyagi büntetőjog különös része Alapismeretek a közszolgálati szakemberképzés számára. Dialog Campus, Budapest/Pécs, 2011. 228-248. o.
- Bócz Endre: „A közélet tisztasága elleni bűncselekmények újra kodifikálása” Büntetőjogi Kodifikáció, 4. évf. (2004) 4. sz. 34-42. old.
- Hollán M.: „A befolyás vásárlásának büntetni rendeléséről a Btk. legújabb módosításának tervezete kapcsán.” Jogi Iránytű, 2011/3. szám (2011. október 7.). 1-2. o. http://www.mtaius.hu/jogi_iranytu/5_hollan_miklos.pdf
- Hollán M.: „A nemzetközi kapcsolatban elkövetett vesztegetésről - a Btk. legújabb módosítása kapcsán” Jogi Iránytű, 2011/2 szám (2011. július 20.). 40-43. o.

Ajánlott:

- Angyal Pál: Hivatali és ügyvédi büntettek és vétségek. Athenaeum, Budapest, 1943.
- Belegi József: A közélet tisztasága elleni támadások az ítélkezési tapasztalatok fényében. In: Korrupció Magyarországon (szerk.: Csefkó Ferenc – Horváth Csaba). Friedrich Ebert Alapítvány – Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2001. 384-392.
- Bócz Endre: Az államigazgatás, az igazságszolgáltatás és a közélet tisztasága elleni bűncselekmények. In: A Büntető Törvénykönyv magyarázata. (szerkesztő-lektorok: Györgyi/Wiener), 1996. KJK, Budapest. II. kötet. 470-541. o.
- Bócz Endre: Korrupciós bűncselekmények a magyar büntetőjogban. In: Korrupció Magyarországon I. (szerk. Kránitz Mariann). Transparency International Magyarországi Tagozata Egyesület, Budapest, 2000. 111-124.
- Corruption Risks in Hungary. National Integrity System Study Part One Hungary (ed.: Eszter Kósa – Noémi Alexa). Nyitott Könyvműhely, Budapest, 2007.
- Corruption risks in the business sector National Integrity System Country Study Part Two. Hungary (Noémi Alexa et. al.). Transparency International, Budapest, 2008.

Tantárgyi program

- Hankiss Elemér 2001: A korrupció játéka Közép-Kelet Európában 1945-1999. In: Korrupció Magyarországon (szerk.: Csefkó Ferenc – Horváth Csaba). Friedrich Ebert Alapítvány – Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2001. 13-32. o.
- Kis Norbert: Büntethető-e a lobbizás? Magyar Jog, 5/2003: 280–281. o.
- Klitgard, Robert: Controlling Corruption. University Of California Press, Berkley, 1991. 3. o.
- Sinku Pál: A közélet tisztasága elleni bűncselekmények. In: Belovics Ervin – Molnár Gábor – Sinku Pál: Büntetőjog Különös Rész. Hatodik, átdolgozott kiadás. HVG-ORAC, Budapest, 2007. 325. o.
- Tremmel Flórián: Az aktív vesztegető büntetlensége és a vesztegetés kriminalisztikai vonatkozásai. In: Korrupció Magyarországon (szerk.: Csefkó Ferenc – Horváth Csaba). Friedrich Ebert Alapítvány – Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület, Pécs, 2001. 337-345. o.
- Vida Mihály – Juhász Zsuzsanna: A közélet tisztasága elleni bűncselekmények. In: A magyar büntetőjog különös része (szerk.: Nagy Ferenc). HVG-ORAC, Budapest, 2009. 353.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

Közlekedési büntetőjog

A tantárgy oktatója:

Dr. Major Róbert PhD., egyetemi docens, r. ezredes

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0010

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A közlekedési büntetőjog tantárgy a témakör általános ismertetése mellett alapos mélységgel foglalkozik a közlekedési büntetőjog általános és különös részével. Részletesen bemutatásra kerülnek az egyes közlekedési bűncselekmények, illetve a közlekedés körében előforduló más bűncselekmények, továbbá a közlekedési büntetőjog ítélkezési gyakorlatának tapasztalatai, valamint a vonatkozó kollégiumi vélemények és jogegységi határozatok. E dinamikusán változó jogterület feldolgozásához társulnak az orvos- és műszaki szakértői kompetenciába tartozó kérdések elemzése, ezen tudományágak jogalkalmazók számára felhasználható eredményeinek és módszereinek bemutatása.

Tematikai vázlat:

- A közlekedési magatartás jellemzői
- A közlekedési bűncselekmények általános jellemzői
- Az egyes közlekedési bűncselekmények elemzése
- A keretdiszpozíciót kitöltő ágazati normák
- A felelősség speciális kérdései a közlekedési cselekményeknél
- A közlekedési bűncselekmények bizonyításának jogi kérdései
- A közlekedési bűncselekmények bizonyításának orvosszakértői kompetenciába tartozó kérdései
- A közlekedési bűncselekmények bizonyításának műszaki szakértői kompetenciába tartozó kérdései

Irodalom:

Kötelező:

- Enyedi László, Fülöp Ágnes, Meleg Gábor, Radványiné Novotny Olga, Varga Tibor: Közlekedési büntetőjog, második kiadás, Hvg-Orac Lap- és Könyvkiadó Kft, Budapest, 2008 p. 466.
- Fülöp Ágnes, Fülöp Natasa, Major Róbert: A KRESZ értelmezése a joggyakorlatban, harmadik, hatályosított kiadás, Hvg-Orac Lap- és Könyvkiadó Kft, Budapest, 2014 p. 503.
- Major Róbert: Gondolatok a bizonyítás szabadságáról, Ügyészek Lapja 2005. évi 2. szám p. 33-39.
- Major Róbert: Az ittas járművezetésről és a cserbenhagyásról – a közlekedési bűncselekmények újrakodifikálásához, Belügyi Szemle, 2004. évi 1. szám p. 114-130.
- Aranyos Judit, Major Róbert: Kezelő jellegű intézkedés a közlekedési bűncselekmények körében, Belügyi Szemle, 2005. évi 4. szám. p.32-53.

Ajánlott:

- Kereszty Béla: A magyar közlekedési büntetőjog kézikönyve, KJK-Kerszöv, 2005 p. 230.
- Viski László: Közlekedési büntetőjog, KJK, 1974 p. 519.
- Fülöp Ágnes, Irk Ferenc, Major Róbert: A közlekedési bűncselekmények kodifikációja Büntetőjogi kodifikáció, 2004. évi 1-2-3. szám.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

Európai büntetőjog – bűnüldözés határok nélkül

A tantárgy oktatója:

Dr. Nagy Judit PhD.

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0012

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

Másfél évtizeddel ezelőtt arra a kérdésre, hogy „Merre fejlődjön az EU bűnügyi együttműködése?“, a prioritások a válaszadók személyétől, a politikai és szakmai életben betöltött helyétől függően másképpen fogalmazódtak meg. A politikai vezetők széleskörű általánosságokat fogalmaztak meg, például Mitterrand elnök eképpen: „Mivel a terrorizmus nemzetközi, ezáltal a nyomozásnak, megelőzésnek és szankcionálásnak is nemzetközinek kell lennie“. Kohl kancellár egy európai FBI kívánatosságát fogalmazta meg. Míg a rendőrtisztek a kiadatási eljárások standardizálását, egyszerűsítését akár még EU-n belüli eltörlését tekintették szükségszerűnek, addig a védőügyvédek és bíróságok tudomásul sem véve ezt a nézetet, sokkal inkább a büntetőeljárásban résztvevők jogainak biztosítását tartották kívánatosnak. Politikusok és a rendőri vezetők általában új bűnözési és biztonsági fenyegetésekről szóltak, melyek hatékony stratégiák kidolgozásának szükségességét vonták maguk után, míg azok a nyomozók, akik konkrét ügyeken dolgoztak, azt szerették volna, hogy a szükséges információkat gyorsan, és mindenféle akadály nélkül kaphassák meg a külföldi igazságügyi hatóságoktól.¹

Az időközben bekövetkezett rohamos fejlődés ezen „kívánalmaknak“ megfelelően történt, hiszen a közös nyomozócsoportokkal a nyomozás is nemzetközivé vált, a Lisszaboni Szerződés (LSZ) eredményeképpen az EU-nak lehetősége lesz arra, hogy minimum szabályokat állapítson meg a bűncselekményi tényállások és büntetési tételek meghatározására vonatkozóan. Létezik az egyre bővülő hatáskörű Európai Bíróság, bár ez (még) nem minősül operatív jogkörökkel rendelkező európai FBI-nak, mely uniós egyenruhában nyomozhatna uniós bűncselekményekben. Az európai elfogatóparancs lényegesen leegyszerűsítette az EU-n belüli kiadatási eljárásokat, a Hágai és Stockholmi Programok alapján pedig uniós stratégiák születnek a bűnmegelőzés és bűnüldözés uniós szintű koordinálása érdekében. Végül, de nem utolsósorban pedig a hozzáférhetőségi alapelv, a Prümi szerződés, Svéd kezdeményezés és a közös nyomozócsoportok intézménye az információk áramlását egyszerűsítik le és gyorsítják meg, megkönnyítve ezáltal a bűnüldöző szervek mindennapi munkáját.

Napjainkra a bűnügyi, bűnüldözési együttműködés bonyolult jogi és intézményi struktúrájával állunk szemben, melyben a LSZ eredményeképpen mind a jogi struktúra (minősített többségi döntéshozatal, Európai Bíróság hatásköre, megerősített együttműködés, vészfék eljárás, optin/opt-out... stb.), mind pedig az intézményi háttér (Európai Ügyészég, COSI, ...stb.) jelentős változások elé néz.

Szükséges, hogy átgondolásra kerüljön az a hagyományos elmélet, mely a büntetőjogot a tagállami szuverenitás „kikezdetlen“ bástyájának tekinti, mivel a globalizálódó bűnözés kihívást jelent ezen elmélet számára. A hatékony, megelőző és represszív fellépés érdekében azon területnek megfelelő intézkedéseket kell hozni a nemzetközi bűnözéssel szemben, amely terület ezen bűnözéssel érintve van. Az egyetlen módja annak, hogy hatékonyan tudjunk válaszolni az újfajta bűnözéssel szembeni kihívásokra az, ha képesek vagyunk az egyéni tagállami szuverenitás egy részét átadni az EU számára azért, hogy ezáltal részévé váljunk egy új minőséget képviselő „kollektív szuverenitásnak“. A büntetőügyekben folytatott együttműködésnek olyan erős, stabil és átlátható intézményi hálózaton kell nyugodnia, mely horizontálisan és vertikálisan integrált struktúrával rendelkezik, bizalomra épülő

---

¹ Malcolm Anderson, Monica den Boer, Peter Cullen, William Gilmore, Charles Raab, Neil Walker: Policing the European Union, Clarendon Press, Oxford 1995. 2. oldal.

Tantárgyi program

környezetben működik, tiszteletben tartja az emberi és szabadságjogokat, és demokratikus ellenőrzés alatt áll. Csupán ilyen intézményi hálózat képes biztosítani azt, hogy a büntető igazságszolgáltatási funkciók a kívánt céljukat – azaz a transznacionális bűnözéssel szembeni hatékony fellépést, a tagállami és az uniós érdekek hatékony védelmét – maradéktalanul elérjék.

Tematikai vázlat:

- A bel- és igazságügyi együttműködés jogi evolúciója napjainkig (A maastrichti harmadik pillér. Schengeni acquis. Amszterdami szerződés (közösségiesítés) után: a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség létrehozása. 4. Tamperei Program (kölcsonös elismerés elve) – Hágai Program (hozzáférhetőségi alapelv))
- Programok és kihívások a jövőre: A Lisszaboni Szerződés által bevezetett reformok, Stockholmi Program, Európai Unió Belbiztonsági Stratégiája, Tagállami szuverenitás és globális biztonság, Megerősített együttműködés.
- Európai büntetőjog versus tagállami büntetőjogok. Jogharmonizáció (büntető anyagi és eljárás jogi jogharmonizáció). Az európai büntetőjog jövője.
- A bel- és igazságügyi együttműködés intézményi hálózata (COSI, Europol, Frontex, OLAF, Cpol, Eurojust, EMCDDA, EASO, SECI-SELEC, MAOC-N, CeCLAD-M, Európai Igazságügyi Hálózat, Európai Ügyészség stb.)
- Az Európai Unió belső biztonsági stratégiája.
- Személyek szabad áramlása az EU-ban – biztonsági kockázat. Beutazás Európába egy globalizált világban. (Schengeni együttműködés, Integrált határigazgatás, Frontex)
- Terrorizmus és szervezett bűnözés elleni harc: határon átnyúló bűnüldözési együttműködés (rendőrségi és vámügyi etc.), közös nyomozócsoportok.

Irodalom:

Kötelező:

- Az európai büntetőjog kézikönyve (szerkesztette: Kondorosi Ferenc, Ligeti Katalin). Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó 2008.
- M. Nyitrai Péter: Nemzetközi és Európai büntetőjog Budapest 2006. Osiris Kiadó.
- Security versus Justice? Police and Judicial Cooperation in the European Union (szerk.: Elspeth Guild és Florian Geyer) Ashgate 2008.
- European Criminal Law. 2009. Intersentia Antwerp-Oxford-Portland

Ajánlott:

- Farkas Ákos: Az Európai Unió törekvései a büntetőjogi együttműködés (át)alakítására. In: Györgyi Kálmán Ünnepi Kötet KJK Kerszöv Jogi és Üzleti Kiadó Kft. Budapest 2004.
- Karsai Krisztina: Az európai büntetőjog rögös útján. Magyar Jog 2006/1.
- M. Nyitrai Péter: A nemzetközi bűnügyi együttműködés hazai jogának nemzetközi jogi konformitása Büntetőjogi Kodifikáció ötödik évfolyam 2005. 1. szám (Hvgorac).
- Clemens Ladenburger: Police and Criminal Law in the Treaty of Lisbon, A New Dimension for the Community Method, European Constitutional Law Review 4. 2008. T.M.C: Asser Press and Contributors.
- Joint investigation teams in the European Union From theory to practice (szerk: Conny Rijken and Gert Vermeulen) T. M. C. Asser Press 2006.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

Az iskolai és online kortárs-bántalmazás jelensége, megelőzése és komplex kezelése

A tantárgy oktatója:

Dr. Parti Katalin PhD., egyetemi docens

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0013

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

Az iskolai kortárs bántalmazás jelensége elsősorban a Z generáció felnövekedésével kap egyre nagyobb hangsúlyt. Ennek oka az internet használatának mindennaposá válása a kisiskolások körében, valamint az online közösségi és megosztó felületek megállíthatatlan terjedése és töretlen népszerűsége.

A jelenség sokszor túlmutat a célszemély-bántalmazó kettősén, és nagyobb gyermekközösséget – teljes osztályokat, illetve iskolákat – érint. Az incidensek kezelésének központi színtere az iskola, komolyabb esetekben pedig büntetőeljárás megindítására is szükség lehet. A jelenség olyan komplex bűnmegelőzési és kezelési stratégiák kidolgozását igényli, amelyben az incidensek különböző szereplői – a szülők, az iskola, az érintett gyerekek, a bejelentőhelyek (hotline, helpline) valamint a rendőrség szakemberei – egyaránt részt vesznek.

A gazdaságilag fejlett világban, ahol a teljes lakosságra eső internet-penetráció meghaladja az 70-90%-ot, olyan kezdeményezések látnak napvilágot, amelyek egyre inkább a tanulókat vonják be mind a megelőzésbe, mind pedig a konfliktusfeloldásba.

A gyermekközpontú megoldások a punitív szempontok háttérbe szorításával elsősorban a primer prevenció szemléletet hangsúlyozzák, a konfliktuskezelésben pedig az iskola- és intézményi szintű mediációs megoldások terjednek.

A tantárgy oktatása során a hallgatók megismerhetik az iskolai és az online kortárs bántalmazás morfológiáját, a célszemély, a bántalmazó és a közösség incidensformáló szerepét, az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok által támogatott prevenció és konfliktuskezelő forgatókönyveket. Betekintést kapnak az iskola felelősségébe, a bűnmegelőzési szakemberek, a kortárs agressziót kezelő hazai civil szervezetek munkájába, valamint a rendőrség eljárási gyakorlatába.

A tantárgy keretében a hallgatók terepgyakorlaton vehetnek részt az iskolai bántalmazás primer bűnmegelőzési stratégiáit kidolgozó civil szervezeteknél.

Tematikai vázlat:

- A kortárs-bántalmazás jelensége. Definíció, értelmezési problémák, trendek. Társadalmi háttér: A Z generáció és az internethasználat. A kortárs bántalmazás pszichológiai és kriminológiai háttere. Tipikus elkövetési formák. Az online és az iskolai bántalmazás összefonódása és „átjárhatósága”.
- Emblematikus esetek. A kortárs bántalmazás trigonometrikus szerepleosztása: a célszemély, a bántalmazó, és a kortárscsoport.
- Határterületek: a bántalmazás mint deviancia és mint bűncselekmény. A kortárs bántalmazás kriminálpolitikai háttere.
- „Szex, hazugság, videó”: Indikátorok és rizikófaktorok a kortárs erőszak terjedésében. A régi és az új média szerepe és felelőssége.
- A kortárs bántalmazás kezelése: szülők, iskola, bejelentőhelyek, civil szervezetek. A rendőri jelenlét megelőző ereje az iskolában.
- Az iskola szerepe a megelőzésben és a kezelésben. Resztoratív módszerek és kortárs mentorcsoportok szerepe a közösségi béke helyreállításában.
- A bejelentőhelyek (hotline) és a rendőrség együttműködése a kortárs bántalmazás esetek felderítésében és nyomozásában. A rendőrség szerepe az iskolai szintű bűnmegelőzésben.

Tantárgyi program

- A kortárs bántalmazás kezelése mint társadalmi felelősségvállalás. A prevenció stratégiákat kidolgozó civil szervezetek és fontosabb programok - I. Az EU Kids Online kutatás eredményei
- A kortárs bántalmazás kezelése mint társadalmi felelősségvállalás. A prevenció stratégiákat kidolgozó civil szervezetek és fontosabb programok - II. A Tabby, a MEP és a MARC modellprogram.
- A kortárs bántalmazás kezelése az Európai Unióban és az Egyesült Államokban. Bevett „kútlezáró” (reaktív) és „oki” (proaktív) megoldások, közösségi megelőzési és kezelési stratégiák.
- A kortárs bántalmazás kezelése Magyarországon. Problémák és lehetőségek. Mitől működnek a jó gyakorlatok?

Irodalom:

Kötelező:

- „TABBY, avagy iskolai bántalmazás az interneten”: A magyarországi kutatás eredményei, 2011.
Online: <http://www.eszteralapitvany.hu/wpcontent/uploads/2013/03/ESZTERnek1.pdf>
- Parti Katalin: Az iskolai online bántalmazás felmérése és komplex kezelése a “TABBY in Internet” nemzetközi program keretében. Infokommunikáció és Jog Vol. 5-6(2012):52–53., 224–226.
- Kerecsi Klára, Győry Csaba, Parti Katalin, Sárik Eszter, Bolyky Orsolya: Fiatalkori devianciák egy önbevalláson alapuló felmérés tükrében In: Aáry-Tamás Lajos, Aronson Joshua (szerk.) Iskolai veszélyek. 335 p. Budapest: Complex Kiadó, 2010. pp. 159-185.
- Sáska Géza, Demeter Endre, Gerő Márton, Hajdú Gábor, Hordosy Rita, Lakatos Zombor, Lőrincz Dalma: Tanulmány az iskolai agresszióval kapcsolatos felmérésről. In: Aáry Tamás Lajos, Aronson Joshua (szerk.) Iskolai veszélyek. 335 p. Budapest: Complex Kiadó, 2010. pp. 17-155.
- Elliot Aronson: Columbine után. Az iskolai erőszak szociálpszichológiája. Ab Ovo, Budapest, 2000. Olweus, Dan: Iskolai zaklatás. Educatio 1999/4. EU Kids Online II: A magyarországi kutatás eredményei. Ithaka, 2011 szeptember.
Online:http://nmhh.hu/dokumentum/3886/ITHAKA_EU_KIDS_Magyar_Jelentes_NMHH_Fin al12.pdf
- Kósa Éva, Antalóczy Tímea: Kapcsolatok bővületében. In Gabos Erika (Szerk.): A média hatása a gyermekekre és a fiatalokra VII. Nemzetközi Médiakonferencia, Balatonalmádi 2013, Könyvsorozat. Pp. 312-316.
- Buda Mariann: Iskolai erőszak, iskolai zaklatás. In: Szávai Ilona (Szerk.): Fordulópont 41 (2008) pp. 14-15.
- Figula Erika: Bántalmazók és bántalmazottak az iskolában. Új pedagógiai szemle. 2004. Július-augusztus. Online: <http://epa.oszk.hu/00000/00035/00083/2004-07-Mu-FigulaBantalmazok.html>
- Paksi Borbála: Az iskolai agresszió előfordulása, intézményi percepciója. Új Pedagógiai Szemle 60 (2010) 1-2. P. 131.
Online:http://epa.oszk.hu/00000/00035/00139/pdf/EPA00035_uj_pedagogiai_szemle_2010_1_2.pdf.
- Figula Erika: Iskolai zaklatás – iskolai erőszak pszichológusszemmel. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Tudományos Közalapítvány Kuratóriuma, Nyíregyháza, 2004. P. 94.
- Domokos Andrea: Iskolai és campus-erőszak az Amerikai Egyesült Államokban a XXI. Században. In Borbíró, A., Inzelt, É., Kerecsi, K., Lévy, M., Podoletz, L. (Szerk.) A büntető hatalom korlátainak megtartása: A büntetés, mint végső eszköz. Tanulmányok Gönczöl Katalin tiszteletére. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2014. Pp. 95-106.

Ajánlott:

- Kulcsár Gabriella: Az iskolai átokfutások etiológiája és a prevenció lehetőségei. PhD értekezés, Pécs, 2014.
- Elizabeth Kandel Englander: Understanding Violence. Psychology Press, Taylor and Francis Group, New York, 2007.
- Elizabeth Kandel Englander: Bullying and Cyberbullying: What Every Educator Needs to Know. Harvard Education Press. Cambridge, Massachusetts, 2013.

Tantárgyi program

- Parti Katalin: „Így látjátok Ti”, avagy 13-18 éves amerikai diákok véleménye a bullyingról. Online: <http://eszteralapitvany.hu/wp-content/uploads/2012/08/HUN.MARC%E2%80%99s-opinion-posters-at-StandUp2013.pdf>
- Kósa Éva: A média: a változások oka vagy eszköze? In: Lányi András – László Miklós (Szerk.): Se vele, se nélküle? Tanulmányok a médiáról. Complex Wolters Kluwer Kft., Budapest, 2014 pp. 191-216.
- László Miklós: Példakép, mint indikátor. In: Lányi András – László Miklós (Szerk.): Se vele, se nélküle? Tanulmányok a médiáról. Complex Wolters Kluwer Kft., Budapest, 2014 pp. 217-244.
- Vajda Zsuzsanna: Egyéni identitás a hálóvilágban. In: Lányi András – László Miklós (Szerk.): Se vele, se nélküle? Tanulmányok a médiáról. Complex Wolters Kluwer Kft., Budapest, 2014 pp. 245-270.
- Sonia Livingstone, Lucyna Kirwil, Cristina Ponte and Elisabeth Staksrud: In their own words: What bothers children online? EU Kids Online, ISSN 2045-256X, Online: <http://www.lse.ac.uk/media@lse/research/EUKidsOnline/EU%20Kids%20III/Reports/Intheirownwords020213.pdf>
- Sonia Livingstone, Leslie Haddon, Anke Görzig, Kjartan Ólafsson: EU Kids Online Final Report 2011. Online: <http://www.lse.ac.uk/media%40lse/research/EUKidsOnline/EU%20Kids%20II%20%282009-11%29/EUKidsOnlineIIReports/Final%20report.pdf>
- Brian O'Neill: Policy influences and country clusters. A comparative analysis of internet safety policy implementation. ISSN 2045-256X. Online: <http://www.lse.ac.uk/media@lse/research/EUKidsOnline/EU%20Kids%20III/Reports/D6.3-Policy-Influences-May-2014-Final.pdf>
- Brian O'Neill, Elisabeth Staksrud & Sharon McLaughlin (eds.): Towards a Better Internet for Children? Policy Pillars, Players and Paradoxes. Nordicom, 2013, ISBN 978-91-86523-72-5
- Antalóczy Tímea: A médiaszocializáció alapjai. In Gabos Erika (Szerk.): A média hatása a gyermekekre és a fiatalokra VI. Nemzetközi Médiakonferencia, Balatonalmádi 2012, Könyvsorozat. Pp. 32-38.
- Kósa Éva, László Miklós: Együtt – egyedül. In Gabos Erika (Szerk.): A média hatása a gyermekekre és a fiatalokra VI. Nemzetközi Médiakonferencia, Balatonalmádi 2012, Könyvsorozat. Pp. 103-119.
- László Miklós: Facebook/közösségi hálók – hatások és ellenhatások. In Gabos Erika (Szerk.): A média hatása a gyermekekre és a fiatalokra VI. Nemzetközi Médiakonferencia, Balatonalmádi 2012, Könyvsorozat.
- Nagy Tibor: Mediációs lehetőségek az iskola világában. Az előadás az Önfejlesztő Iskolák Egyesülete XVII. Országos Konferenciáján hangzott el Budapesten, 2010. november 13án. Online: www.onfejlesztoiskolak.hu/2010/XVIIkonf/mediacio.ppt

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

Büntetőpolitika az új évszázad első évtizedeiben

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Blaskó Béla CSc., professor emeritus, egyetemi tanár, ny. r. vörög.

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0015

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A rendszerváltást követően hatályba lépett büntető törvénykönyvbéli módosítások, továbbá a 2012. évi C. törvényből (új Btk.) kikövetkeztethető jogalkotói szándék feltárása, elemzése rendkívül fontos a demokratikus jogállam büntető politikájának megértése, az alakításával kapcsolatos elméleti megközelítések kimunkálása szempontjából.

Tematikai vázlat:

- A XXI. század eleji büntetőpolitika elemző értékelése – döntően – a büntetőjogalkotás és a jogalkalmazás elveinek, a hatályos intézmények értékelésének, az új intézmények kialakításával kapcsolatos követelményeknek, a bűnözés viszonyaival összefüggő jogi szabályozásra vonatkozó de lege ferenda javaslatoknak, továbbá a jogszabályok tartalmának de lege lata kritikáját érintő kérdésnek a tükrében.
- Fő témacsoportok a következők:
- A „büntetőpolitika” történeti beágyazottsága. Megnyilvánulásának sajátosságai, érvényesülésének terepe a magyar jogfejlődés korai századaitól a XX. század utolsó harmadáig.
- A büntetőpolitika aktuális értelmezésének terepnumai; (Nagy)politika – Büntetőpolitika; Jogpolitika – Büntetőpolitika; Büntetőpolitika és alkotmányosság. (Alkotmányos büntetőpolitika); Büntetőpolitika – Büntetőjog - Bűnösség; Büntetőpolitika - bűnözés – köznapi gondolkodás; Büntetőpolitika és megelőzés

Irodalom:

Kötelező:

- Szabó András: Büntetőpolitika és alkotmányosság. Kriminológiai Közlem. Különkiadás 1995. 18-29. p.
- Szabó András: Büntetőpolitika és alkotmányosság. Belügyi Szemle 1/95. 4-14. p.
- Szabó András: Büntetőpolitika és alkotmányosság. Jogtudományi Közöny 9/95. 418-424. p.
- Wiener A. Imre: Büntetőpolitika – büntetőjog. Jogszabálytan. Büntetendőség 1997. 9-80. p.
- Blaskó Béla: A bűnösség büntetőjogi, büntetőjog-tudományi problémái. BM Kiadó, Budapest, 2001.
- Gönczöl Katalin: A nagypolitika rangjára emelkedett büntetőpolitika. – In: Jogtudományi közöny, ISSN 0021-7166, 2002. (57. évf.), 5. sz., 197-204. p.
- Gönczöl Katalin: Rendhagyó gondolatok a magyar büntetőpolitika új fejezetéről. – In: Börtönügyi szemle, ISSN 1417-4758, 2006. (25. évf.), 2. sz., 7-12. p.
- Korinek László: A büntetőpolitika irányelvei Magyarországon. – In: Belügyi szemle (19952006), ISSN 1218-8956, 2003. (51. évf.), 11-12. sz, 62-72. p.
- Lőrincz József: Büntetőpolitika és börtönügy. Rejtjel Kiadó, Budapest, 2009.
- Kertész Imre: Büntetőpolitika – bűnmeelőzés. – In: Büntetőjogi kodifikáció, ISSN 15875350, 2002. (2. évf.), 4. sz., [21]-24. p.
- Csemáné Váradí Erika: Konceptiók és megvalósulásuk a rendszerváltás utáni kriminálpolitikában. Kriminológiai Közlemények Különkiadása. Bíbor Kiadó, Miskolc, 2009. 408. p.
- Denis Szabó: Kriminológia és kriminálpolitika, Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1981. pp. 364

Tantárgyi program

Ajánlott:

- Bárd Petra – Ligeti Miklós: Megjegyzések a büntetőjogi kodifikáció előkészületeihez. - In: Ügyészek lapja, ISSN 1217-7059, 2007. (14. évf.), 2. sz., 61-68. p.
- Kondorosi Ferenc: A büntetőjogi kodifikáció és a börtönügy időszerű kérdései. - In: Börtönügyi szemle, ISSN 1417-4758, 2006. (25. évf.), 2. sz., 13-20. p.
- Bócz Endre: Büntetőpolitika és büntetőjogi kodifikáció. - In: Büntetőjogi kodifikáció, ISSN 1587-5350, 2003. (3. évf.), 3. sz., [13]-24. p.
- Deres Petronella – Domokos Andrea: A büntetőpolitika változásai Magyarországon. - In: Rendészeti szemle (2006-2010), ISSN 1218-8956, 2009. (57. évf.), 11. sz., 134-138. p.
- Nagy László Tibor – Domokos Andrea: A büntetőpolitika változásai Magyarországon. - In: Magyar jog, ISSN 0025-0147, 2009. (56. évf.), 7. sz., 435-436. p.
- Lőrincz József: A sztálini büntetőpolitika és konzekvenciái a hazai büntető igazságszolgáltatásban. - In: Börtönügyi szemle, 2007. (26. évf.), 2. sz., 71-80. p.
- Kondorosi Ferenc: A büntetőpolitika reformja: [a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Iustitia et Pax Bizottsága és az Igazságügyi Minisztérium "Bűnelkövetés és büntetés a mai társadalomban" című konferenciáján 2005. november 25-én elhangzott előadás szövege]. - In: Börtönügyi szemle, ISSN 1417-4758, 2006. (25. évf.), 1. sz., 11-16. p.
- Békés Ádám: Büntetőpolitika és jogbiztonság. - In: Magyar jog, ISSN 0025-0147, 2005. (52. évf.), 8. sz., 479-484. p.
- Herke Csongor: Mediáció, helyreállító igazságszolgáltatás és büntetőpolitika. - In: Belügyi szemle (1995-2006), ISSN 1218-8956, 2003. (51. évf.), 11-12. sz, 51-61. p.
- Törő András: Az idő és a büntetőpolitika. In: Belügyi szemle (1995-2006), ISSN 1218-8956, 2003. (51. évf.), 11-12. sz, 110-114. p.
- Pap András László: Tőzsdé- és büntetőpolitika (Amerika az Enron-korban). - In: Belügyi szemle (1995-2006), ISSN 1218-8956, 2002. (50. évf.), 10. sz., 144-158. p.
- Borbíró Andrea: Kriminálpolitika és bűnmegelőzés a késő-modernitásban, PhD értekezés. ELTE AJK, 2011.
- Gönczöl Katalin: Pesszimista jelentés a posztmodern büntetőpolitika klimatikus viszonyairól, Mozgó Világ 2010. április URL: <<http://mozgovilag.com/?p=1190>>
- Kerecsi Klára: Is there such a thing as European crime control policy? In: Sophie BodyGendrot, Mike Hough, Klara Kerecsi, René Lévy, Sonja Snacken (szerk.) The Routledge Handbook of European Criminology. London; New York: Routledge, 2014. pp. 55-73. (ISBN:978-0-415-68584-9)
- Ligeti, K. (2009): Kriminálpolitika In: A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve, Borbíró, A. – Kerecsi, K. (eds.), IRM-OBMB, Budapest.
- Ferge Zsuzsa: a büntető államtól a jóléti államon át a bosszúálló államig. In: Borbíró, A., Inzelt, É., Kerecsi, K., Lévy, M., Podoletz, L. (szerk.): A büntető hatalom korlátainak megtartása: a büntetés, mint végső eszköz. Tanulmányok Gönczöl Katalin tiszteletére. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2014. p. 117-136. http://www.eltereader.hu/media/2014/05/Gonczol_READER.pdf

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

A re-educáció kriminálpedagógiai alapjai

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Ruzsonyi Péter PhD., egyetemi tanár, bv. ddtbk. †

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0016

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy leírása: a hallgatók ismerjék meg a kriminálpedagógiai korrekciós nevelés törekvéseit, kapjanak átfogó képet a re-educáció elméleti lehetőségéről és gyakorlati megoldásairól. Ismerkedjenek meg a kriminálpedagógia személyiségértelmezési rendszerével, valamint találják meg a kapcsolódási pontokat a büntetés általános célrendszere és a pedagógiai célzatú magatartás- és tevékenységformálás között. Az elsajátított ismereteket legyenek képesek önállóan alkalmazni a munkájuk során.

Tematikai vázlat:

- Fogalomértelmezés
- A kriminálpedagógia kialakulása, története
- Büntetés és kriminálpedagógia
- Eltérő személyiségértelmezési típusok és a kriminálpedagógia kapcsolódási pontjai
- Kriminálpedagógiai személyiségértelmezés és személyiségformálási elképzelések
- A személyiség értelmezése / Szükségletcsoportok alkotása
- A legfontosabb szükségletek / egyediség – és csoportjellemzők
- Ösztönző-reguláló személyiségalkotók
- Szervező-végrehajtó személyiségalkotók
- Kognitív-szociális kompetencia / életismeretek és konfliktuskezelés
- Zártintézeti re-educációs törekvések nemzetközi összehasonlítása; generális trendek meghatározása
- A zártintézeti re-educáció új típusának kriminálpedagógiai elméleti rendszere

Irodalom:

Kötelező:

- Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága R/89. sz. ajánlása a tagállamoknak a börtönművelődésről. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 1990/4.
- Bábosik István-Mezey Barna: Neveléstan. Telosz kiadó. Budapest, 1994. 17-24.o.
- C. Beccaria: A bűnökről és a büntetésekről. Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum. Budapest, 1989. 95-96.o
- Crawley, Elaine M. (2004): Emotion and performance: Prison officers and the presentation of self in prisons. Punishment & Society, Vol. 6, No. 4, 411-427 (2004) Sage.
- Duguid, Stephen: Can Prisons Work? The Prisoner as Object and Subject in Modern Corrections. University of Toronto Press, 2000, 298 pp.
- Lőrincz József: Nemzetközi tendenciák a fiatalkorúak büntetés-végrehajtásában. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 1992/1.
- Földvári József: A büntetés tana. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó. Budapest, 1970. 24-30, 34-59.o.
- Goffman, Ervin: Asylums. Penguin, London, 1974.
- Gonsa: A börtönbüntetés megszervezése, az elítéltek kezelése és felkészítése a szabadulásra. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 1993/1.
- Huszár László: A hosszúidős elítéltek börtön-adaptációja. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 1997/2.
- Lukács Tibor: Szervezett dilemmánk a börtön. Magvető Könyvkiadó, Budapest, 1987.44. oldal, Nevelés és kényszer.

Tantárgyi program

- Módos Tamás: Az elfelejtett tudomány. (A kriminálpedagógia időszerűségéről). Börtönügyi Szemle 2000/2. 47.o.
- Módos Tamás: Büntetés-végrehajtási nevelés. Rejtjel Kiadó, Budapest, 1998. 7-12.o.
- National Audit Office (2010) Managing offenders on short custodial sentences. London: The Stationary Office.
- Anderson (2011) The Social Care Needs of Short-Sentence Prisoners, available at: http://www.revolving_doors.org.uk/documents/the_social_care_needs_of_short_sentence_prisoners/
- Rentzmann: Normalizáció, nyitottság, felelősség Kelet-Európában. Az elítéltek rehabilitációjának szervezeti és jogi feltételei – Nemzetközi konferencia vitaanyaga. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 1995/1.
- Ruzsonyi Péter: Régi és új forma. Érvek és ellenérvek a csizmatáborokról. Börtönügyi Szemle 2000/3. 6. o.
- Ruzsonyi Péter: A büntetés-végrehajtási korrekciós nevelés új irányzatai. Nevelési tansegédlet. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár 2003/2.

Ajánlott:

- Bagdy Emőke: Családi szocializáció és személyiségzavarok. Tankönyvkiadó. Budapest, 1977.
- Bábosik István: Bevezetés a pedagógiába. Főiskolai jegyzet. Budapest, 1989. 2-5. o.
- Csetneky László: Értékközvetítők. (A börtönbeli nevelés esélyei Európában) Börtönügyi Szemle 1999/3.
- Goleman, Daniel: Érzelmi intelligencia. Háttér kiadó. Budapest, 1997. Második rész 57-109. old.
- Fiáth Titanilla: A csöves meg a fullos zárka. Térhasználat a Budapesti Fegyház és Börtönben. Börtönügyi Szemle 2008.2. szám. 73-78. oldal.
- Garami Lajos: A szociális munka helye és szerepe a büntetés-végrehajtásban. Börtönügyi Szemle 1991/1.
- Gordon W. Allport: A személyiség alakulása. Kairosz, 1998. 2. fejezet: Személyiség, karakter, vérmérséklet. 33-47.o.
- Jacobson, J. Phillips, C. & Edgar, K. (2011) 'Double trouble'? Black, Asian and minority ethnic offenders' experiences of resettlement. London: Clinks and Prison Reform Trust NHS (2009) IAPT: Offenders Positive Practice Guide, available at: <http://www.dh.gov.uk/en/Publicationsandstatistics/Publications/index.htm> (p.4)
- Lévai Miklós: Társadalmi-politikai változások és a bűnözés; állami és társadalmi reagálás a növekvő bűnözésre. Rendészeti Szemle 1994/7.
- Lőrincz-Nagy: Börtönügy Magyarországon. I.M.Bv.Op. Sajtóiroda. Budapest, 1997. 33-48.o.
- Lyon, A. D. & Cunningham, M. D. (2006) Reason not the need: Does the lack of compelling state interest in maintaining a separate deathrow make it unlawful? American Journal of Criminal Law, 33, 1-30.
- Martinson, Robert: "What Works?: Questions and Answers About Prison Reform." The Public Interest 1974/35; 22-54 p.
- Módos Tamás: Kérdőjelek. /Nevelés, átnevelés, netán valami más?/ Büntetés-végrehajtási Szemle 1996/4.
- Módos Tamás: A személyi állomány beállítódása a büntetés-végrehajtás rehabilitációs, nevelési feladataival kapcsolatban. Börtönügyi Szemle 2003/3.
- Ruzsonyi Péter: Kognitív tréning a büntetés-végrehajtásban. Gyermekvédelem – nevelőközösségek 1997/2. FICE kiadványok.
- Sarr, Richard W. (1992): Introduction to Corrections. Wm. C. Brown - Publishers, Eastern Kentucky University.
- Schneider: Jóvátétel büntetés helyett, békéltetés a tettes, az áldozat és a társadalom között. Kriminológiai és kriminálstatisztikai kiadványok. IKVA Kiadó. Budapest, 1993.
- Volentics Anna: Antiszociális fejlődésirányú fiatalok oktatásának kérdései. Kriminológiai Közlemények, Budapest, 1991/40-41.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

A rendészeti tevékenység kurrens alkotmányjogi és emberi jogi kérdései

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Pap András László, DSc., egyetemi tanár

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0017

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A kurzus áttekintést nyújt a rendészeti tevékenységgel kapcsolatban felmerülő fontosabb alkotmányjogi és emberi jogi kérdésekről.

Elsőként a rendészeti tevékenység kiszervezésének problematikáját tárgyaljuk, elkülönítve annak kógens és diszpozitív formáját: azt, hogy a privát szektor köteles-e partnerként közreműködni a nemzetbiztonsági, bűnmegelőzési intézményrendszer működtetésében, avagy azt piaci alapon, profitért, önkéntesen végzi-e. Kiemelt figyelmet fordítunk a katonai magánvállalatok, a magánbörtönök és az egyház szerepére. Ezt követően digitális korszak digitális korszak rendészeti kihívásaival foglalkozunk, a „megfigyelés társadalmának” sajátosságaira, a 3-D-s nyomtatók bűnüldözési kihívásaira, a drónok problematikájára, a kiberbűnözés sajátosságaira, valamint a bűnmegelőzés és rendvédelem a világhálón történő megjelenésére fókuszálva. Következő, külön témaként jelenik meg a gyűlölet-bűncselekmények problematikája: itt elméleti kérdések mellett gyakorlati, pl. a minősítés, a protokollok és a szakvonal működését is magába foglaló kérdésekről esik szó. A következő témakört a kisebbségek és a rendőrség viszonya adja; itt a multikulturális közösségek rendészeti kihívásaira, valamint a rendészet és társadalmi nemek (a gender) összefüggésire koncentrálnak. Külön foglalkozunk a büntető-igazságszolgáltatási rendszerben működő intézményesült diszkrimináció, és azon belül az etnikai profilalkotás kérdésével. A következő témát a rendészet és média kapcsolata adja, itt külön tárgyaljuk a közösségi média sajátos kihívásait, valamint a rendészeti PR kérdését. Utolsó témaként a rendészeti szervek tagjai emberi jogainak egyes sajátos esetét vizsgáljuk meg, pl. a „dress code”, a tetoválások és a gender-megoszlás kérdéseit.

Tematikai vázlat:

- A rendészeti tevékenység kiszervezésének problematikája
- A digitális korszak rendészeti kihívásai
- A gyűlölet-bűncselekmények problematikája
- A kisebbségek és a rendőrség
- Az etnikai profilalkotás problematikája
- Rendészet és média
- A rendészeti szervek tagjainak emberi jogai

Irodalom:

Kötelező:

A tantárgyhoz a tantárgy oktatója egy, kifejezetten a kurzus szempontjaira tekintettel összeállított, tankönyvet készít.

Ezt kiegészíti a tárgykör legfontosabb kérdéseiről angol nyelven a közelmúltban megjelent szakcikkekben és könyvfejezetekben ugyancsak a tantárgy oktatója által összeállított szöveggyűjtemény.

Ajánlott:

- Pap András László: A megfigyelés társadalmának proliferációjától az etnikai profilalkotáson át az állami felelősség kiszervezéséig: Alkotmányjogi és rendészettudományi

Tantárgyi program

megközelítések az emberi méltóság, a társadalmi biztonság és az adatvédelem értelmezésekor, Föld-Rész könyvek, Budapest, 2012, L'Harmattan.

- M. Tóth Balázs — Pap András László: A hatékonyság mítosza. Az etnikai profilalkotás alkotmányos és rendészeti kérdőjelei, Föld-rész Könyvek (ISSN 2060-5404), Budapest, 2012, L'Harmattan.
- Balogh Lídia — Pap András László: A bűncselekményekkel kapcsolatos beszédmodok és az etnikai adatkezelés kérdése, In: Bogdán Mária-Feischmindt Margit-Guld Ádám (szerk.): „Csak másban”. Romareprezentáció a magyar médiában, Gondolat-PTE BTK, 2013, pp. 281-307.
- Balogh Lídia — Pap András László: A homofób és transzfób indíttatású gyűlöletbűncselekmények előfordulása, valamint a jogi fellépés keretei Magyarországon (Balogh Lídiával közösen), in: Takács Judit szerk. Homofóbia Magyarországon. Budapest, 2011, L'Harmattan, pp. 128-139.
- Átoll Dorottya – Dombos Tamás – Jovánovics Eszter – M. Tóth Balázs – Pap András László – Udvari Márton: Közösség tagja elleni erőszak – alternatív kommentár, Fundamentum 2013/4, pp. 79-92.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

A magyar és az angol rendőrségi szakterület beszélőközössége és szaknyelvi kultúrája

A tantárgy oktatója:

Tolnainé Dr. Kabók Zsuzsanna PhD.

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0018

Kredit: 2

Rövid tárgyleírás:

A rendészeti szakemberek szakmai és nyelvi felkészítése a nemzetközi együttműködés számos formájának megvalósulása miatt is nagy körütekintést igényel. A kurzus során elsősorban a nyelvi, szaknyelvi felkészítés sajátosságaival foglalkozunk. A nyelvi felkészítést megelőzően fontos szükségletelemzést végezni, hiszen a nyelvhasználati igények eltérőek lehetnek. Az idegen nyelvek közül az angol szaknyelvhasználat kétségtelenül a legnagyobb fontosságú. Ez indokolja a témaválasztást is.

Tematikai vázlat:

- A rendőrtudományok és az alkalmazott nyelvtudomány kapcsolata: igazságügyi nyelvészet, törvényszéki fonetika, szakmai kommunikáció Rendőri szakmai beszélőközösség, szakmai kultúra
- Az írott rendőri kommunikáció műfajainak tipizálása
- Szaknyelv, szakmai nyelvhasználat fogalma
- A szaknyelvoktatás főbb jellemzői
- A szaknyelvoktatás metodológiai irányzatai
- Szakma-specifikus nyelvfejlesztés

Irodalom:

Kötelező:

- Biber, D. (1988): *Variation across Speech and Writing*. Cambridge: CUP.
- Tolnai Zsuzsa (2005): *Needs Analysis for the Accreditation of Special Law Enforcement Language Examination Centre at the Police College*. European Police College (CEPOL) <<https://www3.cepol.europa.eu/xmlui/bitstream/handle/123456789/4678/tolnai.pdf?sequence=1>>
- Biber, D. (2005): *Dimensions of register Variation: Cross-Linguistic Comparison*. Cambridge: CUP.
- Kovács, F. (2001): *A magyar nyelvtudományi terminológia kialakulása*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Schneider, H. (2000): *Police Science, police theory, police research PFA*, Schriftenreihe der Polizei – Führungsakademie. Münster, 1-2/2000. 133-172.
- Fóris, Á. (2002): *A szótári információk és a szaknyelvi normák viszonya*. In Tóth Sz. (szerk.) *Nyelvek és kultúrák találkozása*. XII. Magyar Alkalmazott Nyelvészeti Kongresszus tanulmánykötete. Szeged: Egyetemi Kiadó.
- Kurtán Zsuzsa: *Szakmai nyelvhasználat*. Budapest. Nemzeti Tankönyvkiadó.2003.
- Hoffmann, L. (2004): *Kommunikationsmittel Fachsprache*. Berlin: Akademie Verlag.
- Kurtán Zsuzsa (2006): *Szakmai nyelvhasználat*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Kurtán Zsuzsa: *Szövegjellemzők összehasonlító vizsgálata: a kérdések nyelvhasználatára angolról magyarra fordított szakszöveg-korpuszban*, In: Silye M. (szerk.): *Szakember, szaktudás, szaknyelv*. Debrecen: Debreceni Egyetem. ISSN 1785-240, pp. 287-296.
- Tolnai Zsuzsa (2009): *A magyar és az angol rendőrségi szakterület írott kommunikációjának korpusz alapú vizsgálata*. Doktori (PhD) értekezés. PME, 2009.

Tantárgyi program

- Kenneth Roman, Joel Rapaelson (2011): *Writing that works. How to communicate effectively.* HarperCollins Publisher.
- Diana Booher (2010): *E-writing: 21st century Tool for Effective Communication.* NY: Pocket Books.
- John Robeierto, Jeff Rosmick(2010): *Communication for Law Enforcement Professionals, 3RD Edition.* Edmond Montgomery Publications.
- Elisabeth Brockman. (2007): *The Blue Guide: Written Communication for Leaders in Law Enforcement.* Allyn&Bacon.
- Harvey Wallace, Cliff Roberson (2012): *Written and Interpersonal Communication: Methods for Law Enforcement, 5th edition.* Prentice Hall.
- Stephen Winston, Peter Bollinger (2011): *Investigative Report Writing Manual.* Police and Fire Publishing.
- Stephen Winston, Peter Bollinger (2012): *ow to Pass the Oral Interview.* Police and Fire Publishing.
- Jim Glennon (2010): *Arresting Communication Skills for Law Enforcemement* NLEA, USA
- Darrel, Stephens - Julia Hill - Sheldon Greenberg (2011): *Strategic Communication Practices: A Toolkit for Police Executives.* US.Dept.of Justice.
- Chrisn Roebuck (2011): *Hatékony kommunikáció.* Scalar.
- Gesine Hofinger (2007): *Kommunikation in kritischen Situationen.* Verlag fürPolizeiwissenschaft.
- Felix Heidenreich (2012): *Politische Kommunikation.* Lit Verlag. Münster.

Ajánlott:

- Berényi Péter: *Szaknyelv és kommunikáció.* Budapest. G_H Mediátor, 1997.
- Várnainé Kis Ilona: *A hivatásos állomány angol nyelvi és angol katonai szaknyelvi felkészítése, mint a NATO-hoz történő csatlakozás egyik feltétele.* Doktori (PhD) értekezés. ZMNE, 1998.
- Friedman, Schulz von Thun (2012): *A kommunikáció zavarai és feloldásuk – Általános kommunikáció-pszichológia.* Háttérkiadó.
- Dobos, Cs. (szerk.) (2010): *Segédkönyvek a nyelvészet tanulmányozásához 110.* Szaknyelvi kommunikáció. Tinta Kiadó. Budapest.
- Fóris Ágota: *A terminológia megújításának feladatai: a műszaki-tudományos terminusok rendszerezése.* Magyar Nyelv. CIII/1. (2007) 55–66. <http://www.c3.hu/~magyarnyelv/07-1/foris.pdf>

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

Az erőszakos bűnözés

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Sárkány István PhD., professor emeritus, ny. r. vörgy.

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0020

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

Az erőszakos bűnözés a bűnözés egyik különös szintű jelenségcsoportja. Az erőszak lényegének a megvilágítása során kiemelendő, hogy az nemcsak jogellenes, hanem megengedett is lehet. Tekintettel arra, hogy az erőszak az elkövetés módja, ezért a bűncselekmény tárgyához hasonlóan bűncselekményi csoportképző ismérvvel nem rendelkezik, ennek tudható be, hogy a Btk.-ban nagy számban található erőszakos bűncselekmény különböző törvényi fejezetekben kapott helyet. A téma közvetlen kriminológiai kérdésein túl foglalkozni kell a családon belüli erőszakkal és a terrorizmussal is.

Tematikai vázlat:

- Az erőszakos bűnözésről általában, jelentősége a hazai össz-bűnözésben
- Az erőszakos bűnözés alaktani, oksági és megelőzési kérdései
- Az erőszakos bűnözés elkövetői és sértettjei
- Az erőszakos bűnözés várható alakulása
- A családon belüli erőszak
- A terrorizmus
- Tárgyi súlyuk folytán legjelentősebb erőszakos bűncselekményi tényállások büntetőjogi ismertetése, elemzése

Irodalom:

- Kerecsi Klára: Az erőszakos bűnözés, In: Gönczöl K. – Korinek L. – Lévai M. /szerk./ Kriminológiai ismeretek – Bűnözés – Bűnözéskontroll, egyetemi tankönyv, Corvina Kiadó, Budapest, 1999., 155-171. p.
- Trencsényiné Domokos Andrea: Az erőszakos bűnözés: Új jelenségek a magyarországi erőszakos bűnözés területén, Hinnova Magyarország Kft., Budapest, 2000., 202 p.
- Bakóczy Antal – Sárkány István: Erőszak a bűnözésben, BM Kiadó, Budapest, 2001. 511 p.
- Bakóczy Antal – Ritecz György – Sárkány István: Az élet elleni bűnözés nemzetközi kis tükre /1950-2003/, Rendőrtisztviselői Főiskola, Budapest, 2008. 119 p.
- Sárkány István: A nyolcadik utas: a terrorizmus, In: Németh Zsolt /szerk./ Írások Tauber István emlékére /1949-2003/ Budapest, ELTE ÁJK – Magyar Kriminológiai Társaság – RTF, 2009, 96-104 p.

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

Publikálás nemzetközi folyóiratokban

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Haller József DSc., egyetemi tanár

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0021

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A publikálás minden kutató tevékenységének kulcsmozzanata: a kutatás végterméke a publikáció. A nemzetközi publikációk megalkotása azonban – vagyis a leletek bekerülése a tudomány vérkeringésébe – nem egyszerű folyamat. A tantárgy célja megismertetni a hallgatókat a cikkírás technikai és stratégiai kérdéseivel, a nemzetközi folyóiratok mércéit és igényelveit véve alapul. Az alapvető információk átadásán túl a hallgatók órai feladatok megoldásával gyakorlati ismeretekre is szert tesznek.

Tematikai vázlat:

- A tudomány rendszere és a scientometria
- Publikációtípusok és általános szerkezetük
- Kutatási eredmények publikálása: a folyóirat kiválasztása
- A publikációk útja a megírástól a megjelenésig
- Az Abstract
- A Bevezetés (Introduction) struktúrája
- Az Anyagok és Módszerek fejezet (Materials and Methods)
- Az eredmények bemutatásának technikája (Results)
- A Tárgyalás (Discussion)
- Válasz a bírálónak
- Alapvető hibák és elkerülésük módja

Irodalom¹:

- Derntl M. Basics of research paper writing and publishing. Int. J. Technology Enhanced Learning, Vol. 6, No. 2, 2014
- Stenius K, Mäkelä K, Miovsky M, Gabrhelik R. How to write publishable qualitative research. 2nd edition. In Babor TF, Stenius K, Savva S, O'Reilly J (eds) publishing addiction science: a guide for the perplexed. Multi-Science Publishing Company, Brentwood, 2008. pp. 82-97
- Elsevier.com/authors: How to publish in scholarly journals. Elsevier, 2015

¹ A szakirodalmat a résztvevők rendelkezésére bocsátjuk elektronikus formában

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

Kriminológia I.: Az elméleti kriminológia alapproblémái

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Kerezi Klára DSc., egyetemi tanár, professor emerita

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0023

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A tantárgy célja: A kriminológiai gondolkodás fejlődésének bemutatása, és a szaktudománnyá vált kriminológia elméleti alapkérdéseinek és részterületeinek megismertetése.

Tematikai vázlat:

- A kriminológia elméleti alapkérdései (fogalom változatok, a kriminológiai gondolkodás főbb paradigmái, a kriminológia kapcsolata más szaktudományokkal). Tudományelméleti bevezető. A kriminológia mint társadalomtudomány, helye a bűnügyi tudományok rendszerében. Kriminológia és alkalmazott kriminológia; a kriminológus funkciója, lehetséges társadalmi szerepei.
- A bűnözés morfológiája, a hazai bűnözés alakulása és jellemzői. A magyarországi kriminálstatisztikai rendszer
- Elméleti kriminológia. A klasszikus kriminológia kialakulása és jellemzői. A kriminológiai gondolkodás kezdetei (C. Beccaria és J. Bentham); a korai pozitivista kriminológia. Pozitivisták kriminológia: C. Lombroso és követői.
- A biológiai és a pszichológiai pozitivista kriminológiai elméletek. A személyiség és a bűnözés kapcsolata, biológiai, pszichológiai elméletek (Kretschmer, Sheldon, Dugdale, Goddard, Freud). Modern pszichológiai bűnözés elméletek
- É. Durkheim hatása a kriminológiai gondolkodásra.
- Bűnözés és kultúra. Szubkultúra-elméletek. Az észak-amerikai kriminológia a XX. században és hatása a kriminológiai gondolkodásra.
- Az áldozati kriminológia kialakulása: a viktimológia.
- Kontroll-elméletek avagy a konformitás magyarázatai.
- Környezeti kriminológia.
- A radikális és a kritikai kriminológia. A kriminológiai gondolkodás legfontosabb újabb fejleményei.

Irodalom:

Kötelező:

- Borbíró Andrea, Gönczöl Katalin, Kerezi Klára, Lévy Miklós (szerk.): Kriminológia, Budapest: Wolters Kluwer, 2016. 1031 p. (ISBN: [978-963-295-605-3](#))
- Giddens, Anthony: *Konformitás és deviancia*. In: Anthony Giddens: Szociológia. Budapest: Osiris, 1995. 137-176.o.
- Győry Csaba: Egy pragmatikus idealista: John Braithwaite. *Jog-Állam-Politika* (a Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam-és Jogtudományi Karának folyóirata). 2009.1. 108-128.o.
- Kerezi Klára: A büntető igazságszolgáltatás és a kriminológia kapcsolata: „költészet” vagy „technika”? = Szabó Dénes 80 éves. Évtizedek a kriminológiában. Szerk.: Finszter Géza – Korinek László. Budapest, Magyar Kriminológiai Társaság, 2009. 88-98. o.
- Lévy Miklós: Merre tart a kriminológia? = Írások Tauber István emlékére. Szerk.: Németh Zsolt. Budapest, ELTE Állam –és Jogtudományi Kar, Magyar Kriminológiai Társaság, Rendőrtisztai Főiskola, 2009. /Bibliotheca Iuridica Libri Amicorum 35./ 11-19. o.
- Kuhn, Thomas (1984) A tudományos forradalmak szerkezete. Budapest: Gondolat

Ajánlott:

- Garland, David and Richard Sparks (2000) Criminology, social theory and the challenge of our times. In. *British Journal of Criminology*, 40: 189–204
- Korinek László (2010) Kriminológia I. Budapest: Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó

Tantárgyi program

- Sherman, Lawrence W. (2005) The use and usefulness of criminology, 1851–2005: Enlightened justice and its failures. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 600(1): 115–135
- Body-Gendrot, Sophie, Mike Hough, Klára Kerecsi, and Sonja Snacken (Eds.) (2014) *The Routledge Handbook of European Criminology*. London: Routledge
- Daems, Tom, Dirk van Zyl Smith, and Sonja Snacken (Eds.) (2013) *European Penology?* Oxford: Hart
- Domokos Andrea (2012) Kriminálpedagógiai és kriminálpszichológiai irányok a kriminológiában Magyarországon a XIX-XX. század fordulóján. *Miskolci Jogi Szemle*, 7(1): 12–21.
- Szabó Judit (2010) A magyar kriminálpszichológia múltja és jelene, különös tekintettel a kriminológiai pszichológiára. In. *Acta Facultatis Politicoiuridicae Universitatis Scientiarum Budapestinensis de Rolando Eötvös Nominatae*, XLVII. (Szerk. Földi A.) Budapest: ELTE ÁJK, 137–170
- Virág György és Vág András (1988) Elméletek a bűnöző személyiségről. *Kriminológiai és Kriminalisztikai Tanulmányok*, 25. (Szerk. Gödöny J.) Budapest: OKRI, 140–176
- Durkheim, Émile (1978) A társadalmi tények magyarázatához. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó
- Somlai Péter (2009) A társadalmi integrációtól és anómiától a globalizációig: Durkheim elméletének sorsa. In. *Látás-viszonyok – Tanulmányok Angelusz Róbert 70. születésnapjára*. (Szerk. Somlai P., Surányi B., Tardos R., Vásárhelyi M.) Budapest: Pallas, 99–116
- Kó József (2016) Az ENYÜBS rendszer kriminológiai szempontból. In. *Kriminológiai Tanulmányok* 53. (Szerk. Vókó Gy.) Budapest: OKRI
- Nagy Tibor (2015): Big Data – Új (m)érték a büntetőeljárásban. In: *Tanulmányok Polt Péter 60. születésnapja tiszteletére* (Szerk. Vókó Gy.) Budapest: HVG-ORAC, 186–194
- Perényi Roland (2006) A bűnözés mérése. *Bűnügyi statisztika és bűnözéstörténet* http://andorkaweb.tarki.hu/Konferenciak/Konferencia2006/Perenyi_Roland.pdf

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

Kriminológia II.: Az intézményes reakciók kriminológiája

A tantárgy oktatója:

Prof. Dr. Kerezi Klára DSc., professor emerita, egyetemi tanár

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0024

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A kurzus napjaink jellegzetes bűnözési formáival és bűnelkövető típusaival foglalkozik. A kurzus az egyes bűnözési jelenségek vizsgálata alapján kapcsolatot teremt a kriminológiai elméletek és a bűnözés napi valósága között, továbbá segít értelmezni a büntető igazságszolgáltatási rendszer reakcióit a bűnözésre. A kurzus a hagyományos bűnözési típusok vizsgálatán túl, foglalkozik a napjainkban elterjedté vagy veszélyessé vált bűnözési formákkal, illetve a hagyományos és új bűnelkövetői típusokkal is.

Tematikai vázlat:

- A bűnözés és a média: a kapcsolatok feltárása
- 'Tömegbűnözés' és a mindennapi élet
- Kábítószer, alkohol és bűnözés
- Erőszakos bűnözés; Szexuális bűncselekmények
- Szervezetek bűnözése; A szervezett bűnözés megértése
- Terrorizmus és a félelemkeltés politikája
- Gazdasági marginalizáció, társadalmi kirekesztés és bűnözés
- Nemek, kisebbségek és bűnözés
- Életkor és bűnözés: fiatal és idős elkövetők
- A jog és a rend politikája, a felügyelet új formái. Rendőrség és bűnözéskezelés
- A büntető igazságszolgáltatás rendszere
- Áldozatok
- Közösségi büntetések
- Szabadságvesztés és börtönrendszer

Irodalom:

Kötelező:

- Borbíró Andrea, Gönczöl Katalin, Kerezi Klára, Lévy Miklós (szerk.): Kriminológia, Budapest: Wolters Kluwer, 2016. 1031 p. (ISBN: [978-963-295-605-3](#))
- Borbíró A. – Kerezi K. (szerk.): A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve I. és II. kötet. Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium, 2009.
- Bócz Endre (1998): Miért büntetünk? Hogy büntessünk? In: Gönczöl K. és Kerezi K. (szerk.) Tanulmányok Szabó András 70. születésnapjára. Budapest: Magyar Kriminológiai Társaság
- Bogschütz Zoltán, Kóta Tünde és Velez Edit: A pártfogó felügyelet, mint közösségi büntetés. In: A kriminálpolitika és a társadalmi bűnmegelőzés kézikönyve. 2.k. (szerk.: Borbíró-Kiss-Velez-Garami) IRM, Budapest, 2009.
- Kriskó Edina: A rendőri "erőszakmítosz" nyomában Rendészeti Szemle 2009/2, 116-127. p.
- Kerezi Klára (2006) Kontroll vagy támogatás: Az alternatív szankciók dilemmája. Budapest, CompLex

Ajánlott:

- Gönczöl Katalin (1991): Bűnös szegények, Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó
- Mezey Barna (2015): A börtönügy Beccaria korában. In. 250 éves a Dei delitti e delle pene – Tanulmányok Cesare Beccariáról (Szerk: Tóth J. Z.) Budapest, Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 33–34.
- Szabó András (1979): A büntett és büntetése. Budapest: Gondolat
- Szabó András (1980): Bűnözés – Ember – Társadalom. Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó

Tantárgyi program

A tantárgy címe:

A rendőri világ és létforma alapvető sajátosságai

A tantárgy oktatója:

Dr. Fogarasi Mihály PhD., ny. egyetemi docens

Tantárgy kódja: RDIID03K_KV0026

Kredit: 3

Rövid tárgyleírás:

A tárgy oktatásának három fő célja van: egyfelől bemutatjuk, hogy a hazai és nemzetközi szakirodalom a rendőri világ és a rendőri tevékenység lényegi mozzanatait milyen szaktudományos értelmezések, valamint leírások segítségével ragadja meg.

Másrészt a rendőri hatalmi visszaélések körében végzett legfontosabb kutatások eredményeit dolgozzuk fel.

Végül, a tárgyhoz kapcsolódó önálló tudományos kutatómunka végzését elősegítő speciális módszertani ismeretek elemzését végezzük el.

Tematikai vázlat:

- A rendőrség társadalmi szerepei; a jogérvényesítő, a rendfenntartó és a szolgáltató funkció sajátosságai. A rendőri tevékenység „iparos” (craftsmanship) és professzionális szerepfelfogása.
- A rendőrré válás pszichológiája. A „valóság-sokk”. A rendőri közösségek formáló szerepe. A kódexek jelentősége.
- A rendőri világ normatív szempontú leírásai. A rendőri világ mint narratív konstrukció. A történetek elbeszélései, mint a rendőri világ megteremtői. A magyar rendőrök önmagukról konstruált szociális reprezentációi. A tartalomelemzés módszereinek felhasználása a rendőri tevékenység kutatásában.
- A rendőri létforma alapvető sajátosságai és a rendőri hatalom természete. Visszaélés a hatalommal. Hazai és nemzetközi kutatási eredmények a korrupatív és nem-korrupatív rendőri hatalmi visszaélések kérdéskörében.

Irodalom:

Kötelező:

- Bayley, D., Bittner, F. (1984) Learning the skills of Policing. Law and Contemporary Problems, Vol. 47, 35-59.
- Bendzsák K., Benke M., Búzás P., Endrényi K., Finszter G., King, M., Koci, A., Mawby, R. C., Pink E., Szikinger I., Urszán J., Wright, A. (2000) Küzdelem a rendőri korrupció ellen. Kutatási jelentés és ajánlások. R. K. E., Telki.
- Campbell, M. (2012) Constructs of Self within the Emerging Professional Identity of Beginning Police Officers. Cultural-Historical Psychology, 77-82.
- Fogarasi Mihály (2004) A rendőri visszaélések II. Pszichológia 2. (24) 193-221.
- Gau, J. M., Gaines, D. C. (2012) Top-Down Management and Patrol Officers' Attitudes about the Importance of Public Order Maintenance: A research Note. Police Quarterly. (15) 4561.
- Jávor István, Jancsics Dávid (2013) The role of Power in Organizational Corruption: An Empirical Study. Administration and Society XXX:(December) pp. 1-32. Krémer Ferenc (2003) A rendőri hatalom természete. Napvilág, Budapest.

Ajánlott:

- Ehmann Bea (2002) A szöveg mélyén. A pszichológiai tartalomelemzés. Új mandátum, Budapest.
- Horgan, A. J., Russano, M. B., Meissner, C. A., Evans, J. R. (2012) Minimization and maximization techniques: assessing the perceived consequences of confessing and confession diagnosticity. Psychology, Crime & Law. (18) 65-78.

Tantárgyi program

- Niederhoffer, A. (1969) Behind the Shield. The Police in Urban Society. Doubleday Company Inc. Garden City, New York.
- Reiner, R. (1985/1992) The Politics of the Police. Sussex, V.K.: Wheatsheaf Books.
- Rossler, M. T., Terrill, W. (2012) Police Responsiveness to Service-Related Requests. Police Quarterly. (15) 3-24.
- Wastell, C., Weeks, N., Wearing, A., Duncan, P (2012) Identifying Hypothesis Confirmation Behaviors in a Simulated Murder Investigation: Implications for Practice. Journal of Investigative Psychology & Offender Profiling. (9) 184-198